

גר קטן

ריטב"א כתובות יא. (בד"ה אמר נחמן)

פרש"י ז"ל שהביאו אותו **אביו ואמו** לבית דין לגיירו אע"פ שלא נתגיירו הם, ואע"פ שהוא אין בו דעת כלל מטבילין אותו על דעת ב"ד, וכל שכן כשיש לו דעת והוא בא מעצמו להתגייר, ולאפוקי כל שאין בו דעת ואין אביו ואמו מביאו לבית דין שאין מטבילין אותו

שטמ"ק (104:2 בא"ד ובפירוש רש"י)

ובפירושי רש"י ז"ל אין הלשון כן אלא ככתוב ע"ד בית דין. אם אין לו אביו ואמו הביאתו להתגייר. וקשה מה נפשך אם אמו נתגיירה עמו למה לי דעת בית דין דהא דחינן בגמר' לקמן בגר שנתגיירו בניו עמו ומה לי אב או אם לענין זה הכי נמי נגררים הבנים אחר האם כמו אחר האב ויותר ואם לא נתגיירה אמו עמו למה ליה למימר דאין לו אב אפילו שהיה לו אב כיון דאינו מתגייר עמו בעי' דעת בית דין. ואפשר דכל שיש לו אב ואם ומביאין אותו להתגייר אף על גב דאינם מתגיירים עמו ניחא ליה במאי דעבדי ליה אביו ואמו ואינו צריך דעת בית דין

מאירי (בד"ה גוי קטן)

מטבילין אותן על דעת בית דין כלומר שאותם הבאים לגיירו מודיעין את הדבר לבית דין ומגיירין אותו על דעתם כאלו הם אבותיו של זה שיהא ענינו מסור להם כדרך שענין הבן מסור לאב להכניסו לברית ולקדשת אמונה"

ריטב"א

כיון שהגדילה שעה אחת ולא מיחתה שוב אינה יכולה למחות. וא"ת והיאך אפשר לצמצם שתמחה כשתגדיל ממש לאלתר, דהא קודם לכן אין יכולין למחות מדאמר הגדילו יכולין למחות הא קודם לכן אין יכולין למחות כדאמר השתא, תירצו בתוספות דאינם גרים גמורים עד שמודיעין אותם מתן שכרן ועונשם של מצות כשהגדילו, וה"ק כיון שהגדילה שעה אחת [ב]גירות גמורה אחר שהגדילה (ומודיעין להן) [והודיעו לה] עונשם ושכרן של מצות שוב אינה יכולה למחות, וההיא שעתא הוא דיהבינן לה כתובה וקנס, א"נ דהכי קאמר כיון שהגדילה שעה אחת לשם יהודית קאמר, כגון שעשתה מעשה יהודית אחר שגדלה וניכרין מעשיה שהם מעשה יהודית וההיא שעתא יהבינן לה כתובה וקנס, ולשון הגמרא אינו נוח לפירוש זה, אבל י"ל דמיירי במוחה והולכת מתוך קטנות לאחר גדלות שלא גדלה שעה אחת בלא מחאה.

תוס' הרא"ש - "פי' כיון שהגדילה שעה אחת וקיימה שוב מצות יהדות, דאי הגדילה שעה אחת דוקא קאמר א"כ מאי קאמר הגדילה יכולה למחות היאך תכוון השעה כהרף עין, אלא ודאי הכי פירושו הגדילה ולא עשאה מעשה יהדות משהגדילה יכולה למחות אבל הגדילה שעה אחת ולא מיחתה שנהגה מנהג יהדות שוב אינה יכולה למחות."

אחיעזר ג:כח

אך מש"כ כת"ר דמגיירים את הקטנים כיון דעפ"י דין הגדילו יכולים למחות, מה שיחללו את השבת בגדלותם הוי

כמחאה, זהו תו"ד. ובאמת העלה בתשו' חת"ס חיו"ד סי' רנ"ג דאם מביאים האב והאם או אחד מהם לגיירם אין יכולים למחות בגדלותם ומסתייע לדין זה מדברי הבה"ג דפסק בהביאוהו אבותיו להתגייר הן אביו והן אמו מטבילין אותו ע"ד בי"ד ואינו יכול למחות וכן מדברי הרי"ף וחבל ראשונים בשימ"ק בכתובות. מ"מ י"ל דדוקא באופן שיתנהג כישאל דהוי זכות גמור בכה"ג אינו יכול למחות, אבל באופן שיתנהג באיסור אף דמ"מ הוי זכות, כמו שכ' בשו"ת בית יצחק שם, אבל אפשר דלא הוי זכות גמור ובכה"ג יכול למחות בגדלותו. **אבל באמת מאי שיחלל את השבת ושאר עבירות אין זה כמחאה על הגרות רק שעובר עבירה כישאל ובודאי דהוי גר.** אבל הצדק עם רומעכ"ת שאין לבי"ד כשר להזדקק בעניני גרות כאלה אך אין אני מוצא לנכון שירעישו על זה רבני הדור ולצאת במחאה גלויה נגד הגרות, כי בעיני עמי הארץ זהו כחלול השם שאינם מניחים הנשים להתגייר ובפרט הילדים שבאמת עפ"י דין אפשר לגיירם.

אג"מ יו"ד ח"א סי' קסא

וגם הא יהיו מוכרחין לגלות לו קודם שיעשה בן י"ג שנה שהוא בן נכרים שגירוהו דאל"כ יש לחוש שימחה כשיתודע אף כשיהיה בן עשרים ויותר ויתבטל הגרות ולכן יהיה אסור להשיאו אשה וממילא ידעו שאינן קרובות

אג"מ יו"ד ח"א סי' קסב

אבל מ"מ צריך להודיעו קודם בן י"ג לזכר וקודם בת י"ב לנקבה משום שרשאין אז למחות על הגרות ואז עדין הם תחת השפעת המגדלים אותם שיש לסמוך שלא ימחו עד אחר שיהיו בן י"ג ובת י"ב ואח"כ לא יוכלו שוב למחות. אבל כשלא יודיעו אותם הרי יוכלו למחות לעולם כל זמן שיתודעו. ולבד שמסתבר כן דפשוט שהא שאינה יכולה למחות אחר שגדלה שעה אחת שהוא משום דרוצית בזה וחזינן שהיה זכות ברור אבל בלא ידיעה לא חזינן מגדלותה כלום שהיא שמחה בזה, יש לזה קצת ראייה מהג"א כתובות דף י"א (סי' כג) שכתב אע"ג דאי מחית הוי עכו"ם יכול גר קטן לישא בת ישראלית עיי"ש שלכאורה לא מובן הא אף קטן ישראל אינו יכול לישא אשה דלא תקנו נישואין לקטן כדאיתא ביבמות דף קי"ב. ודוחק לומר שהוא אליבא דר"י בר ברזילי דרוב הראשונים פליגי עליה עיין בפ"ת אה"ע סימן מ"ג סק"א. ואף בסמוך לפירקן שאיכא דסברי שרשאי וגם איכא מצוה הוא דוקא כשהשיאו אביו עיין בכ"ש סי' א' סק"ג ובבאה"ט סק"ה. ולכן נראה לפרש שהוא על גר קטן שנגדל ולא הודיעוהו שהוא גר, דרשאי לישא בת ישראל ולא חיישינן דשמא ימחה כשיתודע

מנחת יצחק ח"ג סי' צט אות יג

הרי פשיטא שצריכים להודיע להילד קודם שנתגדל שהוא גר, דאם לא כן, הלא אף שנוהג מנהג יהדות, מכל מקום כשיתודע אח"כ שהוא גר, יוכל עוד למחות דדוקא אם ידע שהוא גר, ולא מיחה אחרי שנתגדל, ונהג מנהג יהדות, שוב לא יכול למחות, אבל לא ידע שהוא גר, בודאי יכול למחות כשיתודע, דאפשר לו לומר, מה שלא מחיתי מקודם, הי' מחמת שחשבתי שאני יהודי מלידה, (ואחרי שעלה בדעתי כן בפשיטות, מצאתי שכתב כן גם בספר אגרות משה יו"ד סי' קכ"ב), ואם כן שוב יש לחוש, למה שחששו בש"ס ופוסקים, שמא ימחה, דל"ש מה שאמרו, כיון שגדל שעה אחת ולא מיחה וכו' כנ"ל, - ועוד י"ל דלשיטת התוס' הנ"ל, דמה שנוהג מנהג יהדות כשנתגדל הוי קבלת המצות שלו, א"כ אם עושה מחמת שסובר שנוולד יהודי, י"ל דהוי קבלה בטעות, (ועי' בספרי ח"א סי' ל"ו אות ה'), ואם כן מי יערב לנו, שמגדליהם כאלה, יודיעו להם.

יש"ש כתובות א:לה

ונראה, הא דהגדילו אין יכולים למחות, היינו שנודע להם שגיירו אותם הבית דין, או אביהם, אבל אם היה קטנים מאד, ולא זכרו דבר ממה שגיירו, ואחר כך כשהגדילו נודע להם הדבר, יכולים למחות, אף אחר שנהגו דת יהודית כמה שנים, כל זמן שלא ידעו מגירות.

תשובות והנהגות ד:רלא

ונראה שאם נהגו במצוות במשך זמן מה אחר שהגדילו, בודאי מוכח דניחא להו ונחשב כקיבלו עליהם מצוות ומספיק בכך, ועל דעת כן נתגיירו בבית דין בקטנותם, אבל כאן מבוואר שאפילו בשעה קלה שגדלו, מיד אין יכולים למחות, וע"ז ביארו הראשונים דע"כ מיירי שהסבירו להם אז את המצוות והעונשין ולא ערערו, אבל אין צריך להודיע להם שיש להם זכות מחאה משום דנתגיירו בקטנותם, רק לדבר עמהם על עונשן ושכרם של מצוות מספיק, ואם הגדילו יותר משעה אחת, שבודאי ידעו ושמעו על השכר ועונשין, מספיק.

ונראה דגם לשיטת התוס' שגר קטן הוא גירות דרבנן, מ"מ מודים דגם מה"ת חל בגדלות כשמוכח במשך זמן שמקיים את המצוות, וביאור הדבר מפני שבגירות "משפט" כתיב בו, ומשפט גר קטן להתוס' היינו שצריך את הסכמתו לעול מצוות כשהגדיל, ורק אז חל מה"ת, ומקודם חל רק מדרבנן, אבל אין צריך מעשה גירות מחדש כשהגדיל כדי שיהי' גירות דאורייתא, וכן לדעת התוס' בסנהדרין (עד ב) שאם לא מיחה כשהגדילו זה גופא נחשב כקבלה מה"ת ומועיל למפרע, גם לדבריהם לא צריך מעשה גירות חדש כשהגדיל, רק ממשפט הגירות הוא שראוי לחול למפרע רק כשיש הסכמה בגדלות, אבל לכ"ע אין כאן מעשה גירות חדש משהגדיל, רק סגי במה שנהגין במצוות בפועל.

ולע"ד למעשה בילד מאומץ לא צריך לבלבלו ולהודיעו שיכול למחות ולהיות גוי, שאנן סהדי שבודאי לא יהיה מוכן לנתק את קשריו עם המאמצים שגידלו וחינכו אותו, ובודאי אם ישאלו אותו יסכים ליהדות, כיון שידע שאם לא יסכים, לא יחזיקו בן גוי, ויפרדו ממנו ולא יהא לו אל מי לפנות. ומה שהחמירו חז"ל להודיעו היינו או במתגייר עם משפחתו, שלא יזרקוהו אף אם ירצה להיות גוי, ואף לרוב הפוסקים דבכה"ג אין מועיל מחאה, וע"כ במתגייר בלי משפחתו הקרובה, מ"מ מיירי כשבית דין גיירו גוי יתום מאיזה סיבה, ויש לו קרובי משפחה שיכול לחזור אליהם, אבל במאומץ שאין לו בית וקרובים מלבד מאמציו והוא רק בן י"ג, אין לך אנן סהדי כמוהו שעכשיו יסכים, ונעשה אז יהודי בשעת הגדלות ותו לא מועיל מחאה. ולע"ד אם מסביר להם לאחר שהגדילו שמעכשיו הם חייבין במצוות עם שכר ועונשים (כמו שראוי בלאו הכי להודיע ולשוחח על כך עם כל ילד שנעשה בר מצוה) ושתקו ונהגו איזה זמן ביהדות, מספיק. אבל ב"אגרות משה" יו"ד ח"א (סי' קס"ב) פשיטא ליה שגם במאומץ צריך להודיע לו שיכול למחות דוקא, ובלאו הכי לדעתו איננו יהודי עדיין. ולדברינו אפילו אם נימא כן בשאר גר קטן, במאומץ ודאי שאני, כיון שמרגיש אצלם כבן, ובודאי אנן סהדי שלא יאמר אני מוחה, ובכגון זה לא אמרו שגירותו תלויה ועומדת עד שיהא בן י"ג ונראה אם מסכים להזכייה או לא, והמאמצים אינם צריכים לומר לו שהוא גר קטן ויכול למחות, שבודאי מסכים לגירותו ואנן סהדי שכך הוא.

ונראה להוסיף בזה דבר, וזהו יסוד חשוב ועיקר גדול בנושא אימוץ ילדים, שע"פ רוב היום קונים את הילד מהאמא להיות כבנו ומאשרים זאת בבית משפט, וכה"ג נראה ברור שאפשר לגייר אותו על דעת המאמץ ואין צריך את דעתו של הילד, שהוא של המאמץ כעבדו ויכול לשעבדו לגירות בע"כ, ושוב אינו יכול למחות. וכן מפורש בלשון הרמב"ם פ"ח דעבדים (ה"כ) "ישאל שתקף עכו"ם קטן או מצא תינוק עכו"ם והטבילו לשם גר, הרי זה גר, לשם עבד, הרי זה עבד, לשם בן חורין, הרי זה בן חורין" ע"ש, ואף שקונה את הולד מהאשה והזכות בולד שייכת רק לאב ורק הוא יכול למכור את הבן וכמבואר ברמב"ם פ"ט דעבדים (הלכה ב'), נראה דהיינו באופן רגיל כשהאב מחזיקו ונוהג בו שזהו בנו, אבל לא כשנולד מזנות ואין להאב קשר עם הבן, ולפי דיניהם גם כן אחרי שהאם החזיקה בו נחשב כשלה, ושוב היא יכולה נמי למכרו, ועכ"פ חל מדינא דמלכותא דינא.

ולמעשה נראה כשהאמא מכרה את הבן ואושר לפי משפטי המלכות שהמאמץ קנהו כבן, הלא ברשותו לכופו למצוות כבנו ונעשה גר, ולכן לא פירש הרמב"ם כאן שיכול למחות כשיגדיל, כיון שנתגייר כדת וכדין ע"פ המגיר ומועיל אפילו שלא ברצונו של הבן. ואם כן במאומץ באופן הנ"ל אין צריך להודיעו בכלל שנעשה גר, כיון שנמכר ונחשב כקנינו וזכותו לגיירו מבלי זכייה דבית דין. ואם קיבלו רק על תנאי ששומרו, והוא תחת פיקוח הממשלה, בזה מועיל רק כזכייה ואז יכול למחות, ובכגון זה מיירי בש"ס ופוסקים. (ובאופן שמועיל מחאה, היינו כשהגדיל, והיינו עם ב' שערות דוקא, ולא סמכינן בזה על חזקה שיש לו שערות כיון שנוגע לדאורייתא, וא"כ כשנוגע למעשה קשה לקבוע את הזמן, שעליו למחות לעיכובא דוקא מיד כשמגדיל. וצ"ב).

ועובדה באה לידי בילד שובב ומחוצף גר קטן שנודע לו בקטנותו שהוא גר ויכול למחות כשיגדיל, ואמר לחבריו לפני הבר מצוה "אני לא רוצה להיות יהודי עם עול תורה ומצוות, אבל אני מוכן לשמור הכל כדת וכדין כל זמן שאני אצל המאמצים והיינו עד שאהיה בן י"ח", והמאמצים לא דיברו עמו מאומה, והוא עכשיו לומד בישיבה, ונסתפקו רבני הישיבה אם בגילוי דעת הזה שאינו רוצה להיות יהודי לעולם אלא לזמן, נחשב מחאה, שהרי אין יהדות לזמן, או כיון שמעלים את רצונו ולמאמצים הוא אומר שרוצה להיות יהודי לעולם, וע"כ דניחא לו כעת להיות כיהודי, ואנחנו משערים שרק נדמה לו שבגיל י"ח לא ירצה, אבל האמת שאחר שיורגל עד אז, כפי הנראה ירצה להמשיך, והוי כאילו בעצם מקבל על עצמו לתמיד, ובפרט שאם היינו מסבירים לו שאין יהדות לזמן, ואו שמקבל לתמיד או שלא יקבל בכלל, היה מקבל לתמיד, חל בו קדושה דיהדות ושוב לא פקעה, ולא נחשב מחאה. והבאתי מדברי הגהות אשרי (כתובות יא א) שמביא ב"אגרות משה" (הנ"ל) שגר קטן יכול לישא אשה ולא חיישינן שימחה כשהגדיל, ואולי מיירי ההג"א בכה"ג וכפי שהאריך שם באג"מ. אבל קשה לקבוע בזה הכרעה, וצריך עוד דרישה וחקירה אצל הבן ואצל המאמצים ואכ"מ.

אמנם כל אשר דברנו עד הנה הוא מצד חלות הגירות שחל שפיר גם אם יעלימו ממנו שאימצוהו וגיירוהו, אבל עצם הדבר להעלים מילד שהוא מאומץ, הוא נגד הנהגת תורתה"ק, ועלולים המאמצים והוא להיכשל באסורי ייחוד חיבוק ונישוק, ואפילו באיסורי כהונה, וחייבין להודיע להם שהם מאומצים, ואין להם לחשוש שלב המאומץ ירחק מההורים כשייוודע לו שהוא מאומץ, שאדרבה כשרואים התנהגות המאמצים עמהם כבנים ממש, ישיבו להם ג"כ אהבה כבנים, ואז מקיימין את ענין האימוץ כראוי להניח לעצמם שם ושארית כרצונם כעין פריה ורביה. וא"כ גם בענייננו, אף שיוכל שלא לספר לו שנוולד גוי וגיירוהו, צריך לספר לו שהוא מאומץ.

שו"ת שבט הלוי ה:קנ

נשאלתי מעיר לונדון מרב אחד שעומד לסדר קידושין לזוג, והנה נתגלה לו שהכלה היא בת מאומצת להמשפחה והיא בשורשה גויה היות שנוולדה מישראל הבא על בת נכר אלא שנתגיירה פחות מג' שנים ע"ד קטן מטבילין אותו ע"ד בי"ד בכתובות י"א ע"א ובשו"ע יו"ד סי' רס"ח, והכלה הזאת אינה יודעת בעצמה מזה, ושאל השואל אם צריך להודיע כן להחתן לפני הנשואין, ואם צריך להודיע לה, וטעם הספק יבא בתשובה אי"ה.

הנה שאלה חמורה שאל דלפום רהיטא ודאי צריך להודיע לה לפני הנשואין עכ"פ ע"פ גמ' כתובות י"א ע"א דהגדילו יכולים למחות והכי קי"ל להלכה אע"פ שהשמיטה הרי"ף, וא"כ כשלא תדע שנתגיירה אם יודע לה אח"כ אולי תמחה למפרע ויתבטל קדושיה ואם ילדה יהיו בניה בני אל נכר, ואם כי י"ל דכיון דמשהגדילה עד עכשיו התנהגה ביהדות יש חזקה גמורה שלא תמחה עוד גם כשתדע שנתגיירה מכ"מ קשה להכניס עצמו לזה, וגם משמעות הש"ס שהיו מודיעים לקטנים שהיו גוים ונתגיירו, וגם באמת נפ"מ רבתי לכמה הלכות וכמו האי דקדושין ע"ח ע"א ובשו"ע אה"ע סי' ו' ס"ח דקי"ל כחכמים דאפילו גיורת שנתגיירה פחותה מג' שנים פסולה לכהונה, וכה ראיתי דעת שני גאונים הגר"י וייס שליט"א גאב"ד ירושלם בשו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' צ"ט אות י"ג וכן הגר"מ פיינשטיין שליט"א בס' אגרת משה יו"ד סי' קס"א וקס"ב.

ואולם יש לפקפק קצת דא"ת דמה שהתנהגה ביהדות בגדלותה לא מהני היכא דלא ידעה שהיא גיורת א"כ מה נתקשו הראשונים בכתובות שם בהא דהגדילו יכולים למחות דהיכא משכחת לה דבקטנותם אין יכולים למחות ובגדלותם הא כבר נהגו שעה אחת ביהדות ושוב לא מהני מחאה ונדחקו בקושיא זאת ע"ש בתוס' ובשטמ"ק. ולהנ"ל הא משכחת ברווח שהגר או הגיורת נהגו אפילו כמה שנים ביהדות אלא שלא ידעו שנתגיירו וכשהודיעו להם הגרות מחו מיד, אבל לק"מ דודאי להלכה כן הוא מכ"מ הש"ס הא מיירי בידעו מגירותם כבר מקטנותם, וכמשמעות הלשון הגדילו דהיינו מיד משעה ראשונה שנכנסו לגדלות יכולים למחות והיינו מעצמם מה שלא יכלו לפני זה לא מחמת שלא ידעו אלא מחסרון הקטנות.

ואין להביא ממש"כ הרשב"א והריטב"א בשטמ"ק שם בשם התוס' וז"ל דעד שמודיעין אותה מתן שכרה ועונשן של מצוות אינה גיורת גמורה, והגדילו שעה אחת דגירותה אחר שהודיעה עונשן של מצוות קאמר, וסיים הרשב"א ולפי דבריהם צריך להודיע אחר שיגדיל ע"כ הרי דבכל גר קטן צריכין להודיע מתן שכרן ועונשן משהגדילו, אבל באמת אין להביא משם דשם מיירי התוס' בתירוצם בגר קטן שהגדיל אע"פ שידע שהוא גר מכ"מ לא ידע ממתן שכר מצוות ועונש ולולא דהודיעו אותו בגדלותו לא התנהג כיהודי בשלמות א"כ גם אחר שהגדיל יכול למחות כיון שהוא קודם הודעה הנ"ל ואינו יהודי שלם, משא"כ במי שנוהג זה כמה שנים כיהודי גמור בשמירת עשה ול"ת שכר ועונש אלא שחושב שהוא יהודי משרשו ובאמת הוא גוי ונעשה יהודי עדין לא שמענו משם דצריך להודיעו שהוא גר מחשש שימחה דאולי כה"ג לא מהני מחאה, אולם זה רק למו"מ בעלמא דמעיקר הדין גם אני עני נוטה למש"כ למעלה דודאי צריך להודיע איכות יהדותו שהוא גר מחשש מחאה ומהני מחאה, וגם משאר טעמים כנ"ל.

אלא דבנדון שלפנינו אמר כב' השואל דלפי המצב קרוב לודאי שאם יודיעו להכלה היא תברח מחמת בושה או שהדבר יזיק לה באופן גופני או נפשי, וחשבתי לדון בזה ע"פ מש"כ בהג"ה אשרי כתובות שם וז"ל ובדין שקטנה גיורת מותרת לישראל דאע"ג שאי מחית הוית עובדת כוכבים למפרע הה"ד גר קטן לישא בת ישראל ע"כ הרי דאנו מתירים לישא בקטנותה אע"ג דאח"כ משתגדיל ויכולה למחות אולי תמחה ויתבטלו הנשואים למפרע והטעם פשוט דכיון דרובא דרובא לא מחי כשהתנהגו כבר ביהדות לא מנעו בעדה הנשואין מחשש דלמא תמחה אע"פ דכשתמחה הרי מכשול עצום למפרע, וא"כ ה"נ בנ"ד שנתיר לה הנשואין מה"ט, אבל באמת אינו דומה כלל, חדא כיון שבקטנות עדין אינה בת מחאה, לא בטלו ממנה זכות הנשואין כיון שע"פ רוב לא תמחה, משא"כ כשהיא כבר גדולה ואפשר להודיע לה בודאי צריך להודיע לה קודם נשואין.

ואע"ג שבודאי אי כבר נשאת פשיטא שנשואיה גמורים ולא חיישינן שתמחה אולי כשתדע, והכא שהידיעה שקודם הנשואין תגרום לה זעזוע עד כדי מחאה או בריחה אין לך שעת הדחק גדול מזה שכדיעבד דמי, מכ"מ עדין קשה לי להצטרף להיתר בזה כי משמעות ההלכה נוטה שבכל אופן צריך שידע הגר או גיורת מגירותם ויקוב הדין את ההר, ויהי רצון שלא נכשול בדבר הלכה. +ע"ע ח"ה סי' רס"ט - ב ע"ע ח"י סי' קמ"ד - ב. וסי' רע"ז - ה' +

אג"מ ח"א סי' קנח - "אך נכון הדבר כשיגדיל להטבילו עוד הפעם לגרות בפני ב"ד משום שלא ברור הדבר במדינה זו שהוא זכות כיון שבעוה"ר קרוב שח"ו לא ישמור שבת וכדומה עוד איסורים. אך אפשר שמ"מ הוא זכות שאף רשעי ישראל עדיפי מעכו"ם וגם הוא זכות מחמת דניחא ליה במאי דעביד אביו ובפרט אחרי שגם אמו נתגיירה שבאופן זה הוא יותר זכות ועיין בחת"ס סי' רנ"ג שסובר שבזה לא יוכל למחות כשיגדיל והובא בפ"ת סק"ח לכן יותר קרוב שהוא זכות אבל לצאת מידי ספק לגמרי יהיה טוב לזכור להטבילו כשיגדיל."

אג"מ אה"ע ח"ד סי' כו אות ג -

ובדבר שבבית הספר היומי שנתייסד ע"י בני תורה ויראי השי"ת והמנהל והמורים כולם יראים ושלמים ונדעו שהרבה תלמידים הם מנכריות שנתגיירו אצל הרעפארמער ואצל הקאנסערוואטיוון שאינו כלום אם באופן שא"א יהיה

להוציאם מבית הספר האם מחוייבים אותן שכל פרנסתם מזה להניח משרתם, הנה קשה לפני לומר דבר מוחלט בשעה שנוגע לפרנסתם שהוא חיי נפש ונסיון גדול בדבר שלא הזכר בהפוסקים ולא ידוע לנו ממילא פרטי דינים בזה, דהא אפשר שכיון שהם מחזיקים עצמן ליהודים והולכין לביה"ס ללמוד מטעם שהוא מעשה יהדות ליכא איסור, וגם אפשר מכיון שהרב לומד העיקר עם תלמידים שהם ישראלים כשרים ליכא איסור אף שלומדין ממילא גם תלמידים נכרים, ומש"כ התוס' בשם הר' אלחנן דאיכא לפנ"ע מטעם שהעכו"ם אסור ללמוד תורה אולי על קטניהם ליכא איסור זה, וגם לא נאמר עכו"ם שלמד תורה אלא עכו"ם שעסק אולי אין זה בלמוד המלמד עם תינוקות, לכן קשה לומר שמוכרחין לעזוב פרנסתן אף שהיה זה מן הראוי לעשות כן, ואם בשביל זה יתבטל כל בית הספר וילכו בשביל זה גם ילדי ישראל הכשרים לבתי ספר של המדינה שילמדו שם עניני כפירה הלא יותר טוב שלא יעזבו משרתם שלא יתבטל בית הספר, וגם אם הם יעזבו משרתן יקחו למורים מינים וכופרים וילמדו גם אל ילדי ישראל עניני כפירה ח"ו ג"כ הרי אדרבה אין להם להניח משרתם, אשר על כן אין לומר דבר זה, **אבל הא אפשר לתקן דאת הקטנים יגיירו כי הם א"צ קבלת מצות ויגיירו ע"ד ב"ד והוא זכות להם כי מכיון שלומדים בבי"ס דתי אצל מורים יראי שמים הרי מצוי שיתגדלו להיות שומרי תורה שלכן אף שהוא ספק הוא זכות ודאי, וגם אף אם לא יתגדלו להיות שומרי תורה מסתבר שהוא זכות דרשעי ישראל שיש להם קדושת ישראל ומצותן שעושיין הוא מצוה והעבירות הוא להם כשגגה הוא ג"כ זכות מלהיות נכרים, וזה אני חושב שישכימו הבע"ב, וגם הגדולים מבני י"ג נמי אם יאמרו להם שצריכין להתגייר וכן הגדולות מבנות י"ב ודאי יתראו ובה צריך להשתדל וכמובן להסביר הדבר באופן טוב ובנחת שודאי ישמעו לזה.**

בית יצחק אה"ע א"ה סי' כט אות יא

אך לדינא בנידן הצווילעהען בארץ הגר שישראל נשא נכרית ובני' נכרים ואביו רוצה למול הזכרים, הנה זה ודאי דבעי מילה ואח"כ טבילה. ואסור למול בשבת אך אם הגדילו אם יכולין למחות תליא בזה. הנה אם אביו רשע מחלל שבת ואוכל טריפות ואמו נכרית ובודאי הבן ג"כ יגדיל ויתחזק בדרך זה לכאורה אין זכות להולד שאם ישאר נכרי לא יענש ואם יהי' ישראל יענש מ"מ כבר כתבתי בספרי ליו"ד ח"ב סי' ק' אות י"א דהוה זכות להגר דאף שיענש מ"מ יש לו חלק לעה"ב משא"כ אם ישאר נכרי הן גוים כמר מדלי וכשחק מאזנים נחשבו ע"כ הוה זכות להולד מ"מ ל"ה זכות ברור כל כך על כן בכה"ג הגדילו יכולין למחות אמנם אם האב מתחרט על מעשה רשע כי יצרו הסיתתו לעבור על איסור כרת ולחרף שם ישראל ורוצה מעתה לגייר אשתו ולהתנהג בדת יהודית לשמור את השבת ולבלתי התגאל בפתג מאכלות אסורות ולגדל בניו בדת יהודית כמנהג בני ישראל הכשרים הוה זכות גמור ובכה"ג י"ל הגדילו אין יכולי' למחות כדעת ח"ס מ"מ להכריע להלכה שלא כדעת המחבר ולהחליט הדין אין לנו ורק להעיר על המעיין כתבתי חו"ד וכת"ה מביא דברי רי"ט אלגזי בסוגיא דבכורות מ"ז והיא בדף פ"ח ע"א דפוס פרעשבורג ד"ה ועוד ראי' ברורה שכ' דנכרי שהוליד בן מישראלית אם הבן נתגדל בדת הישראלי הוא ישראל ואם הבן נתגדל כנכרי הוא נכרי והוא מיתלי תלי וקאי. הנה לדבריו מיושב מה שנתקשיתי זה כביר אהא דאמרינן בר"ה דף ג' דכורש מלך עכו"ם הי' רק דמלך כשר הי' ומ"ה מניסן מנינן והרי כורש הוא דריוש וכתבו תוס' דהוא דריוש בן אסתר והרי נכרי ועבד הבא על בת ישראל הולד כשר והוא ישראל כמ"ש תוס' יבמות ט"ז א"כ הי' דריוש בן אסתר ישראל ומ"ה מניסן מנינן ומה מקשה בגמ' ומצאתי בספר גבולות בנימן להמקובל החסיד מ' בנימן הכהן זצ"ל בהקדמה שהרגיש בזה קצת אולם לסברת הרי"ט אלגזי ניהא דכיון שנתגדל בין הנכרים דינו כנכרי אמנם הסברא אינו מובן אך שמא י"ל דכיון דהתורה אפקרי' לזרעא דנכרי וזיכתה להאשה הישראלית דוקא לטובת הילד זיכתה כגון שהילד יוגדל בדת יהודית אבל אם מתנהג כנכרי ועוד גרע לו שהוא ישראל שנענש בעברו על המצוה אדעתא דהכי לא זיכה לה התורה ונשאר נכרי ועיין בספרי חיו"ד ח"ב סי' ט"ו אות ה' בדין אם יש להאם זכות בולדות ומ"מ גוף הדין הזה לענין נכרי ועבד הבא על בת ישראל עדיין צ"ע כי בפוסקים הראשונים מבואר שלא כדבריו:

אחיזה ג:כח

אך מש"כ כת"ר דמגיירים את הקטנים כיון דעפ"י דין הגדילו יכולים למחות, מה שיחללו את השבת בגדלותם הוי כמחאה, זהו תו"ד. ובאמת העלה בתשו' חת"ס חיו"ד סי' רנ"ג דאם מביאים האב והאם או אחד מהם לגיירם אין יכולים למחות בגדלותם ומסתייע לדין זה מדברי הבה"ג דפסק בהביאווהו אבותיו להתגייר הן אביו והן אמו מטבילין אותו ע"ד בי"ד ואינו יכול למחות וכן מדברי הרי"ף וחבל ראשונים בשימ"ק בכתובות. מ"מ י"ל דדוקא באופן שיתנהג כישראל דהוי זכות גמור בכה"ג אינו יכול למחות, אבל באופן שיתנהג באיסור אף דמ"מ הוי זכות, כמו שכ' בשו"ת בית יצחק שם, אבל אפשר דלא הוי זכות גמור ובכה"ג יכול למחות בגדלותו. אבל באמת מאי שיחללו את השבת ושאר עבירות אין זה כמחאה על הגרות רק שעובר עבירה כישראל ובודאי דהוי גר. **אבל הצדק עם רומעכ"ת שאין לבי"ד כשר להזדקק בעניני גרות כאלה אך אין אני מוצא לנכון שירעישו על זה רבני הדור ולצאת במחאה גלוי' נגד הגרות, כי בעיני עמי הארץ זהו כחלול השם שאינם מניחים הנשים להתגייר ובפרט הילדים שבאמת עפ"י דין אפשר לגיירם.**